

Besluit bindend adviesrecht en verplichte participatie bij bopa

De raad van de gemeente Ooststellingwerf;

nr. 12

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 20 januari 2026;

gelet op artikel 16.15, 16.15a, 16.15b Omgevingswet en artikel 4.21 Omgevingsbesluit, artikel 16.55, zevende lid van de Omgevingswet, artikel 156 van de Gemeentewet;

Besluit

Gebruik te maken van onze adviesrol onder de Omgevingswet door:

1. De lijst van buitenplanse omgevingsplanactiviteiten, zoals opgenomen in de bijlage, waarvoor bindend advies aan ons als gemeenteraad wordt gevraagd vast te stellen;

Gebruik te maken van de mogelijkheid tot het aanwijzen van gevallen voor verplichte participatie door:

2. De lijst van buitenplanse omgevingsplanactiviteiten, zoals opgenomen in de bijlage, waarvoor participatie verplicht wordt gesteld vast te stellen;
3. Het 'Verzamelbesluit bevoegdheden Omgevingswet bindend adviesrecht, verplichte participatie, delegatie' zoals vastgesteld op 23 november 2021 in te trekken;
4. Deze besluiten over drie jaar te evalueren;

Besloten in de openbare vergadering van 3 maart 2026.

, griffier.

, voorzitter.

Categorieën van gevallen van buitenplanse omgevingsplanactiviteiten waarop het bindend adviesrecht van toepassing is en/of waarbij participatie verplicht is

Onder de Omgevingswet is het college zonder tussenkomst van de raad bevoegd te beslissen op omgevingsvergunningaanvragen die afwijken van het omgevingsplan (buitenplanse omgevingsplanactiviteit, bopa). De gemeenteraad kan hun kaderstellende en controlerende rol inzetten door categorieën van gevallen aan te wijzen waarin zij gebruik maken van het bindend adviesrecht.

De gemeenteraad geeft alleen advies over bopa's waarvan de raad heeft vastgelegd van het adviesrecht gebruik te willen maken. Als de gemeenteraad een negatief advies geeft, dan mag het college de omgevingsvergunning niet verlenen; het raadsadvies is bindend en moet door het college worden gevolgd.

Naast het aanwijzen van buitenplanse omgevingsplanactiviteiten voor het adviesrecht, kan de gemeenteraad dergelijke activiteiten ook voor verplichte participatie aanwijzen. De initiatiefnemer zal in deze gevallen verplicht zijn aan participatie te doen, voorafgaand aan de vergunningaanvraag. Wanneer een initiatiefnemer dit bij een aangewezen geval niet doet, kan de aanvraag buiten behandeling worden gelaten. Participatie heeft als doel minder bezwaar en beroep op een initiatief op te roepen.

Omdat het zowel bij adviesrecht als verplichte participatie om buitenplanse omgevingsplanactiviteiten gaat, is er een gecombineerde lijst opgesteld. Bij het opstellen van de lijst zijn de volgende uitgangspunten in acht genomen:

- Het doel van de wet: besluitvorming over initiatieven sneller en overzichtelijker laten verlopen.
- De rolverdeling tussen raad en college (raad stelt kaders vast, college voert kaders uit).
- Bindend adviesrecht is alleen op bopa's van toepassing.
- Er wordt geen bindend adviesrecht gevraagd in die gevallen waarbij het college van burgemeester en wethouders al heeft geoordeeld dat de gevraagde omgevingsvergunning geweigerd of buiten behandeling gesteld moet worden.

1. Wonen	Adviesrecht	Verplichte participatie
	1.1. Het bouwen van meer dan 15 woningen binnen bestaand stedelijk gebied.	1.3. Het bouwen van meer dan 15 woningen binnen bestaand stedelijk gebied, tenzij de raad eerder een stedenbouwkundige visie heeft vastgesteld.
	1.2. Het bouwen van twee of meer woningen buiten bestaand stedelijk gebied, tenzij het bestaand volume van het hoofdgebouw en bijbehorende gebouwen niet wordt vergroot.	1.4. Het bouwen van één of meer woningen buiten bestaand stedelijk gebied.

Toelichting:

- 1.1 Bestaand stedelijk gebied is het gebied dat volgens de provinciale verordening deel uitmaakt van de kaart begrenzing stedelijk gebied.
- 1.2 Buiten bestaand stedelijk gebied is het gebied dat volgens de provinciale verordening buiten het stedelijk gebied valt. Het 'bestaand volume' is het bruto-bouwvolume van een constructie, inclusief aanhorigheden die bouwkundig aansluiten bij het hoofdgebouw en daar functioneel bij horen, gemeten met inbegrip van buitenmuren en dak, maar exclusief onderkeldering onder maaiveld.

2. Recreatie	Adviesrecht	Verplichte participatie
	2.1. Het vestigen van meer dan 15 kampeermiddelen bij agrarische bedrijven en voormalige agrarische bedrijven en ter plaatse van de aanduiding 'overige zone – recreatieve zone' voor meer dan 25 kampeermiddelen.	2.4. Het vestigen van meer dan 15 kampeermiddelen bij agrarische bedrijven en voormalige agrarische bedrijven en ter plaatse van de aanduiding 'overige zone – recreatieve zone' voor meer dan 25 kampeermiddelen.
	2.2. Het nieuw vestigen van een voorziening voor recreatieve doeleinden, anders dan de onder 2.1 genoemde gevallen.	2.5. Het nieuw vestigen van een voorziening voor recreatieve doeleinden, anders dan de onder 2.1 genoemde gevallen.
	2.3. Het uitbreiden van een functie voor recreatieve doeleinden, bui-	2.6. Het uitbreiden van een functie voor recreatieve doelein-

	ten bestaand stedelijk gebied met meer dan 20% van de oppervlakte.	den, buiten bestaand stedelijk gebied met meer dan 20% van de oppervlakte.

Toelichting:

- 2.1 Het (tijdelijke) omgevingsplan staat bij agrarische en voormalige agrarische bedrijven 15 kampeermiddelen toe. Ter plaatse van de aanduiding 'overige zone – recreatieve zone' zijn 25 kampeermiddelen toegestaan. Definitie kampeermiddel: Een tent, tentwagen, kampeerauto, caravan, sta-caravan of een vergelijkbaar voertuig of onderkomen dat helemaal of deels bedoeld is voor recreatief nachtverblijf.
- 2.2 Het betreft het nieuw vestigen van een recreatieve functie. Deze categorie omvat gevallen binnen en buiten bestaand stedelijk gebied.

3. Bedrijvigheid	Adviesrecht	Verplichte participatie
	3.1. Het oprichten, veranderen of uitbreiden van een bedrijf vanaf milieucategorie 4.	3.2. Het oprichten, veranderen of uitbreiden van bedrijvigheid in een zwaardere categorie dan het omgevingsplan toestaat.

Toelichting:

- 3.1 In de handreiking activiteiten en milieuzonering van de VNG is een lijst opgenomen die snel inzichtelijk maakt in welke milieucategorie een bedrijf ingedeeld zou kunnen worden. Voor dit instrument is in beeld gebracht welke richtafstanden aan de orde zijn voor de aspecten geluid, geur, stof en externe veiligheid. De milieucategorie wordt bepaald op de maatgevende grootste afstand. Bedrijven met een milieucategorie 4 hebben een grote impact op de omgeving.

4. Maatschappelijk en sport	Adviesrecht	Verplichte participatie
	4.1. Het nieuw vestigen van een functie voor maatschappelijke, educatieve-, sociale-, medische-, culturele-, levensbeschouwelijke-, en/of sport doeleinden, buiten bestaand stedelijk gebied.	4.2. Het nieuw vestigen en uitbreiden van een functie voor maatschappelijke, educatieve-, sociale-, medische-, culturele-, levensbeschouwelijke-, en/of sport doeleinden, met meer dan 20%.

Toelichting:

- 4.1 Ondergeschikte detailhandel en horeca ten dienste van deze voorzieningen vallen ook onder deze categorie.

5. Duurzame en/of hernieuwbare energie	Adviesrecht	Verplichte participatie
	5.1. Het realiseren van een zonnepark en windturbines.	5.5. Het realiseren van een zonnepark of windturbines.
	5.2. Het opwekken en/of opslag van andere vormen van energie.	5.6. Het opwekken en/of opslag van andere vormen van energie.
	5.3. Het bouwen en gebruiken van een (collectieve) mest/co-vergister, anders dan op een agrarisch bedrijf.	5.7. Het bouwen en gebruiken van een (collectieve) mest/co-vergister, anders dan op een agrarisch bedrijf.
	5.4. Het winnen van koolwaterstoffen en de bijbehorende werkzaamheden.	5.8. Het winnen van koolwaterstoffen en de bijbehorende werkzaamheden.

Toelichting:

- 5.1 Kleinschalige individuele energieopwekking voor eigen gebruik (bijvoorbeeld zonnepanelen op huizen) valt daarbij buiten het adviesrecht van de gemeenteraad.
- 5.2 Het bindend adviesrecht wordt in dit geval alleen toegepast bij de opwekking van energie door middel van niet duurzame energiebronnen. Definitie duurzame energie en hernieuwbare energie: energie waarover de mensheid voor onbepaalde tijd kan beschikken en waarbij, door het gebruik ervan, het leefmilieu en de mogelijkheden voor toekomstige generaties niet worden benadeeld.
- 5.3 Het bindend adviesrecht is van toepassing bij het bouwen en gebruiken van een (collectieve) mest/co-vergister anders dan op een agrarisch bedrijf.

- 5.4 Definitie koolwaterstoffen: stoffen afkomstig van fossiele, ruwe olie die uit de aarde wordt gehaald. Koolwaterstoffen komen voor in gasvorm, vloeibare vorm en vaste vorm. Het betreft onder andere omgevingsvergunningen voor proefboringen en winningsplannen.
- 5.5 Kleinschalige individuele energieopwekking voor eigen gebruik (bijvoorbeeld zonnepanelen op huizen) valt daarbij buiten verplichte participatie evenals kleinschalige windturbines tot 15 meter.

6. Landbouw	Adviesrecht	Verplichte participatie
	6.1. Uitbreiding van het agrarische bouwvlak met meer dan 15%.	6.3. Uitbreiding van het agrarische bouwvlak met meer dan 15%.
	6.2. Het bouwen en/of gebruiken van een vergistingsinstallatie met uitzondering van een vergisting van mest uit eigen bedrijf.	6.4. Het bouwen van een vergistingsinstallatie.

Toelichting:

- 6.1 In het (tijdelijk) omgevingsplan is een beoordelingsregel (binnenplanse afwijkingmogelijkheid) opgenomen om het bouwvlak met 10 % uit te breiden, boven op de maximale grootte van 1,5 hectare van een bouwvlak. Er dient rekening gehouden te worden met de stikstofemissie indien het agrarische bouwvlak wordt uitgebreid.

7. Antenne	Adviesrecht	Verplichte participatie
	7.1. Het oprichten of veranderen van een antenne-installatie waarvan de hoogte met meer dan 25% van de toegestane hoogte toeneemt.	7.2. Het oprichten of veranderen van een antenne-installatie waarvan de hoogte in strijd is met het omgevingsplan.

Toelichting:

- 7.1 Momenteel zijn antennemasten in het bestemmingsplan Buitengebied in de algemene afwijkingregels opgenomen. De nota 'antennes en zendmasten beleid gemeente Ooststellingwerf' heeft betrekking op (het plaatsen van) masten en antennes met een totale hoogte tot 40 meter. Voor (het plaatsen van) masten van 40 meter en hoger dient een vergunning buitenplanse omgevingsplanactiviteit te worden aangevraagd (met Goede Onderbouwing van de effecten op de Fysieke Leefomgeving).

8. Opvanglocaties	Adviesrecht	Verplichte participatie
	8.1. Het realiseren van een opvanglocatie voor meer dan 15 vluchtelingen, arbeidsmigranten, statushouders en/of Oekraïners.	8.2. Het realiseren van een opvanglocatie voor vluchtelingen, arbeidsmigranten, statushouders en/of Oekraïners.

9. Infrastructurele projecten	Adviesrecht	Verplichte participatie
	n.v.t.	9.1. Het aanleggen/bouwen van infrastructurele (kunst)werken.

Toelichting:

9. Op de categorie infrastructurele projecten is geen bindend adviesrecht van toepassing, enkel verplichte participatie. Dit is alleen van toepassing wanneer de gemeente het bevoegd gezag is.